

Хәерле көн укучылар!

Ямьле үтсен көнегез!
Көләч булсын йөзебез,
Булыйк без гел әдәпле,
Онытмыйк бу гадәтне.
Дөрөс , матур утырыйк.
Тырышып жавап бирик

Табышмак

Көч түкмичә, бил бөкмичә
Кулга керми бу нәрсә,
Кулга керсә, тиз ычкына,
Сизелми дә бу нәрсә.

А

к

ч

а

Нэрсэ ул акча?

Акча ничек барлыкка килгэн?

Беренче акчалар нинди булган?

Алмашу

```
graph TD; A(Алмашу) --> B(барте); A --> C(сату-алу);
```

барте

р

сату-алу

**Бартер – бер төрлө товарны
икенче төрлөсө белән
турыдан- туры алмашу**

Борынгы акчалар

Борынгы тэнцэлэр

Монетами на Восточном Поволжье были Святославом, 1-й, 10-й век

Монета Святослава Великого, 10-й век

Кәгазь акчалар- купюралар

Төрле ил акчалары

Акча нинди роль

- Товарның бәясе
- Теләсә нинди товарга һәм хезмәт күрсәтүгә алыштыру
- Саклыкка жыю

Мәсьәлә

1. Монда акча нинди роль уйный?

15 000 сум

1) бартер

2) бәя

4000 сум

3) саклыкка жыю

Мәсьәлә 2.

Кондыз үзенә кышкыга тун алырга уйлый. Ул куянга өй төзөргә эшкә керә. Өйне төзеп бетергәч Куян аңа эш хакы түли. Кондыз бу акчаны туздырмый, сандыкка яшереп куя. Монда акча нинди роль уйный?

1) бартер

2) бәя

3) саклыкка жыю

Сорауларга жавап бирегез

- 1. Эшлэнгән эш өчен түләү ничек атала?**
- 2. Бер товарны икенчесе белән турыдан-туры алмашу?**
- 3. Тәңкәне кисәкләргә бүлү (кисү)?**
- 4. Тәңкәнең номиналы күрсәтелгән ягы?**
- 5. Тәңкәнең йөз ягы?**
- 6. Тәңкәдәге язулар?**
- 7. Теләсә нинди башка товарга һәм хезмәт күрсәтүгә алыштырып була торган аерым бер товар?**
- 8. Киләчәк өчен калдырылган акча?**
- 9. Нинди акча берәмлекләре беләсез?**

И сабыйлар!

Эшлэгез сез, иң мөкаддәс нәрсә эш

Эш агачы һәрвакытта

бик юмарт китерер жимеш.

Г.Тукай.

Вакыт ,акча кадерен
бел!